

**EVALUAREA NAȚIONALĂ PENTRU ABSOLVENȚII CLASEI A VIII-A
Anul școlar 2019 - 2020**

**Probă scrisă
Limba și literatura maghiară maternă**

Test 6

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de 2 ore.

SUBIECTUL I

45 puncte

Olvasd el figyelmesen az alábbi szöveget, válaszolj a hozzá kapcsolódó kérdésekre, oldd meg a feladatokat!

Álltak a csomagok mellett, és lenyűgözve nézték a Dunát. Bádogos törte meg a hallgatást, fittyet hányva a megjegyzésekre, újra a fejére csapta a bográcsot, és felrikkantott:

– Itt vagyunk hát a vad természet lágy ölné! Le a cipővel! Éljen a mezítláb!

Ettől a nyakatekert mondattól magukhoz tértek, Tuka kiadta a parancsot:

– Gyerünk a komphoz!

Leballagtak a Duna-partra, Palánk Géza kétszer is, mivel egyszerre nem tudta lecipelni a csomagjait.

A kompra várni kell, ahogy megtudták egy pipázó öregembertől. Arra a kérdésre pedig, hogy mikor jön a menetrend szerinti következő járat, azt felelte hunyorogva:

– Az a sörtől függ! Márminthogy mikor érkezik meg a söröskocsi. Az a legbiztosabb menetrend!

Nem nagyon értették ugyan az összefüggést, de annyit megértettek, hogy várni kell. Palánk Géza szétnyitotta a kempingszéket, s kényelmesen beleült. Tuka és Cseppcsányi a fűbe heveredett, Bádogos meg kavicsot gyűjtött a bográcsba. Szinyák és Kece megkörményezte a pipázó öreget.

– Lehet, hogy csak fél óra múlva jön a komp? – kérdezte Szinyák.

– Abbizony lehet! – mondta az öreg.

– De az is lehet, hogy csak egy óra múlva? – kérdezte Kece.

– Bizony az is lehet! – mondta az öreg.

– A bácsi is a kompra vár? – kérdezte még udvariasságból Szinyák.

– Én nem. Én sörre – mondta az öreg, s vígan pőfékelt a pipájával.

Szinyák, miután tájékozódott a komp menetrendjéről, elindult Kecével.

– Teszünk egy kört. Szétnézünk egy kicsit – mondta Tukának.

– Nem bánom – felelte Tuka. – De ha nem lesztek itt idejében, átúszhatjátok a Dunát!

– Itt leszünk – válaszolta Szinyák fölényesen. – Hallottad, elég, ha figyeljük a menetrend szerinti sörszállítmányt! [...]

Cseppcsányi [...] érdeklődéssel figyelte az öreget, majd udvariasan megszólította:

– A bácsi idevalósi?

– Én igen – felelte az öreg.

– És mit tetszik csinálni?

– Én a sörre várok – hangzott a válasz két pőfékelés között.

– Egész nap? – érdeklődött Cseppcsányi.

– Egész nap – hagyta rá az öreg.

– De néha át tetszik menni!

– Nem én, soha! – mosolygott az öreg.

– Nem? – hitetlenkedett Cseppcsányi.

– Nem – erősítette meg az öreg. – Nem szeretek utazni.

(Csukás István: *Nyár a szigeten*. Részlet)

1. Mutasd be a beszédhelyzetet! 5 pont
2. Mutasd be 5-6 mondatban a pipázó öregembert a részlet alapján! 6 pont
3. Határozd meg a részlet hangnemét! Írd ki a vizsgalagra a helyes válasz betűjelét, majd indokold válaszod!
 - a. ünnepélyes
 - b. patetikus
 - c. humoros
 - d. szatirikus
 - e. tárgyilagos
 - f. tragikus5 pont
4. Határozd meg a következő szavak szófaját!
leballagtak, Bádogos, de, udvariasságból, utazni, mellett 6 pont
5. Alkoss egy-egy mondatot az *öreg* szóval úgy, hogy
 - a. főnév legyen
 - b. melléknév legyen4 pont
6. Bizonyítsd mondatalkotással, hogy a *vár* szó azonos alakú! 4 pont
7. Írj 10–15 mondatos monológot a várakozó fiúk egyikének a nevében a következő mondatból kiindulva: „*Nem nagyon értették ugyan az összefüggést, de annyit megértettek, hogy várni kell.*” 15 pont

SUBIECTUL al II-lea

45 puncte

Olvasd el figyelmesen az alábbi szöveget, válaszolj a hozzá kapcsolódó kérdésekre oldd meg a feladatokat!

Mesterséges intelligencia fejezi be Beethoven 10. szimfóniáját

Csak néhány vázlat maradt fenn Ludwig van Beethoven feljegyzései között a tervezett 10. szimfóniájáról, amelynek komponálását meghiúsította a német zeneszerző 1827-ben bekövetkezett halála, most zenetörténészek és számítógépes szakemberek versenyt futnak az idővel, hogy befejezzék a zeneművet mesterséges intelligencia segítségével Beethoven születésének 250. évfordulójára, amelyet 2020-ban ünnepel a világ.

„Lenyűgöző a haladás, még akkor is, ha a számítógépnek még igen sokat kell tanulnia” – idézte Christine Siegertet, a bonni Beethoven-ház archívumának vezetőjét a Phys.org tudományos ismeretterjesztő hírportál.

Siegert meggyőződésének adott hangot, hogy Beethoven áldását adná arra, hogy robot fejezze be a művét, mivel ő is kora újjítójának számított. Hangsúlyozta, hogy a zenemű nem fogja veszélyeztetni Beethoven örökségét, nem fognak úgy tekinteni rá, mint életműve részére.

A projektben gépi tanulási technológiát használnak, a számítógépbe betáplálták Beethoven valamennyi művét, és az most próbálja megkomponálni a szimfónia lehetséges folytatását a zeneszerző stílusában.

Barry Cooper brit zeneszerző és zenetörténész, aki maga is megpróbálta befejezni a 10. szimfónia első tételét 1988-ban, kételyeit hangoztatta. „Meghallgattam egy rövid elkészült részletet. Távolról sem hangzott úgy, mint Beethoven szándékának meggyőző rekonstruálása. De van még lehetőség a javulásra a további munka során” - mondta a Manchesteri Egyetem professzora.

(<https://444.hu/2019/12/16/mesterseges-intelligencia-fejezi-be-beethoven-10-szimfoniajat>)

1. Mikor halt meg Ludwig van Beethoven? 5 pont
2. A szövegből vett információk alapján állapítsd meg, mikor született Beethoven! 5 pont
3. Ki Christine Siebert? 5 pont
4. Foglald össze 2–3 mondatban a szöveg tartalmát! 5 pont
5. Miért egyezne bele Beethoven abba, hogy zeneművét mesterséges intelligencia segítségével fejezzék be? Fogalmazd meg válaszod a szöveg alapján! 5 pont
6. Ki próbálta meg befejezni a 10. szimfónia első tételét a szöveg szerint? Írd ki a vizsgalpra a helyes válasz betűjelét!
 - a. Beethoven maga
 - b. Barry Cooper
 - c. Christine Siebert 5 pont
7. Melyek igazak és melyek hamisak a következő megállapítások közül? Jelöld őket!
 - a. Beethoven halálának 250. évfordulója 2020-ban lesz.
 - b. Christine Siebertet a Phys.org tudományos ismeretterjesztő portál idézte.
 - c. A projektben gépi tanulási technológiát használnak.
 - d. Távolról úgy hangzott, mint Beethoven szándékának meggyőző rekonstrukciója.
 - e. Barry Cooper, brit zeneszerző és zenetörténész a Manchesteri Egyetem professzora. 5 pont
8. Magyarázd meg a *mesterséges intelligencia* kifejezést a szöveg alapján! 5 pont
9. Mutasd be 4–5 mondatban a kedvenc zenekarodat/együttesedet/zenészedet/énekesedet! Beszélj arról is, hogy miért szereted! 5 pont

EVALUAREA NAȚIONALĂ PENTRU ABSOLVENȚII CLASEI A VIII-A
Anul școlar 2019 - 2020

Probă scrisă
Limba și literatura maghiară maternă

Test 7

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de 2 ore.

SUBIECTUL I

45 puncte

Olvasd el figyelmesen az alábbi szöveget, válaszolj a hozzá kapcsolódó kérdésekre, oldd meg a feladatokat!

Egy úr ült le mellém, jó modorú, szerény fiatalember. Mindenféle dologról beszélgettünk. Néhány percre megakadt a társalgás. Egyszerre megszólal az én új ismerősöm.

– Bocsánatot kérek – mondja szerényen –, önnek is ide a pincérhez kiszera méra nin, hozzám?

– Pardon – mondom, és közelebb hajolok –, nem értem. Udvariasan megismétli:

– Azt kérdezem, hogy a pincér önnek is kiszera méra és mindig.

Elpirulok egy keveset. Ejnye, mi van az én fülemmel, hogy nem hallom, mit mond ez az ember? Pedig nyilván egész értelmesen beszél. Percnyi szünet után tehát így szólok:

– Bocsásson meg, kérem, olyan szörnyű zaj van ebben a kávéházban. Igazán restellem, de most se értettem, amit mondott.

Ismerősöm zavarba jönni látszik. Kérdőleg néz rám, mintha gyanakodnék, hogy ugratom.

– Csak azt akartam tudni, hogy a pincér ebben a kávéházban is kiszera méra bávatag, ha lehet.

Mi történt velem? A füleim zúgnak? Egy pillanatra átcikázik agyamon a rémes gondolat, hogy talán megőrültem. [...]

– Hogy a pincér? – kérdem, utolsó reménnyel, elgyöngülve.

– Hogy itt a kávéházban nekem is lehet-e kiszera mléra bégeva szebékkel visszaadni. Most már nem mehet ez így.

– Igen – mondom határozottan –, biztosan lehet.

– Hát akkor adja ide, leviszem.

– Mit???

Rám mered elhűlve.

– Hát az öt koronát!

El van csudálkozva.

– Ja úgy, pardon – hebegem rémulten, és reszkető kézzel nyújtok át öt koronát. Aztán elbúcsúzom, és letámolygok a parterre. [...] Egy barátom fog meg.

– Mit beszéltél azzal a halandzsa-emberrel?

– Kicsodával? Szent isten!

– Hát azzal a halandzsa-emberrel! Te is beugrottál?

Rám néz, mindent megért, röhög

– Na, sejtettem! Hát tudd meg, ez az ember feltalálta a halandzsa-nyelvet. Értelmetlen szavakat kever bele a mondatba, és amikor az ember félig megőrült, hogy nem érti, öt koronát kér kölcsön.

Hja vagy úgy! Kiegyenesedem. [...] Gúnyosan végigmérem a barátomat.

– Na hallod! Csak nem képzeled, hogy beugrottam? Rögtön rájöttem a viccre. Olyan embernek ismersz, akit be lehet csapni?

(Karinthy Frigyes: *Halandzsa*)

1. Kik a mű szereplői, és milyen viszonyban vannak egymással? 5 pont
2. Meséld el 4–5 mondatban, miről szól a fenti szöveg! 5 pont
3. Értelmezd a mű címét, vizsgáld a szöveggel való kapcsolatát! 5 pont
4. Bontsd szerkezeti elemekre (töre és toldalékokra) a következő szavakat: *beszélgettünk, fülemmel, kávéházban, reszkető, mondatba!* Nevezd meg a szóelemeket! 5 pont
5. Nevezd meg a következő szavak szófaját: *néhány, rám, ugratom, ez, csapni!* 5 pont
6. Írj ki a szövegből egy-egy minőségjelzős, birtokos jelzős, tárgyias, helyhatározós és módhatározós szószerkezetet! 5 pont
7. Írd meg 10–15 mondatban a halandzsza-nyelvet kitaláló ember monológját a részletben elbeszélte események után! 15 pont

SUBIECTUL al II-lea (45puncte)

Olvasd el figyelmesen az alábbi szöveget, válaszolj a hozzá kapcsolódó kérdésekre oldd meg a feladatokat!

Tamási Áron

„Van nekem egy falum. Némelykor, ha lelkemmel burkolom magam körül, úgy tetszik, mintha én építettem volna őt, mikor még Isten szándékában laktam. Máskor meg szülőmnek érzem, aki egy csillagos estén, szomorú-mókás mese után fogant engem” – írja egy vallomásában Tamási Áron. Az anyaváros Székelyudvarhely szomszédságában, Farkaslakán 1897. szeptember 20-án a szilaj Tamási Dénes és a mosolygós arcú Fancsali Márta gyermekeként látta meg a napvilágot. Tizenhárom esztendőskorában a bal tenyere súlyosan megsebesült, és mint mezei munkára alkalmatlan gyerek kezdhette meg iskoláit Székelyudvarhelyen, majd világháborús katonáskodása után Kolozsváron. Rövid amerikai tartózkodása (1923–25) alatt – a távolban és idegenben – talált rá költői-írói világára, mely egész életművét átszövi. „Megmozdult benne a székely lélek egész folklorisztikus mélysége, a magával hozott és gyermekkorában befogadott hagyomány, a székely humor, kedély, észjárás, a szavak fűzésének s a mondatok építésének esztétikai kedve, legfőképpen pedig népének emberi tartása” – jellemzi Tamási munkásságát Féja Géza, a barát és az első monográfia írója.

A *Bajszerző nagyvilág* (1926) című társadalomrajz, a *Szűzmáriás királyfi* (1928) és a *Czímeresek* (1931) című regényeivel egy időben írta első, klasszikus novelláit. Életművének egyik csúcspontjára 1933–34-ben jutott, mikor megjelent *Ábel-trilógiája*, máig legnépszerűbb regénye. *Drámaírói pályája* is ez idő tájt bontakozott ki. Görög klasszikusoktól tanulva, a XX. század avantgárd áramlatait is átszűrve magán, 1932-ben írta „székely népi játékát”, az *Énekes madár* című színművet, melyet a kolozsvári bemutató után a budapesti Nemzeti Színház is műsorára tűzött. A népi mesejáték után új drámával, más formai megoldásokkal és mondanivalóval lepte meg közönségét: a *Tündöklő Jeromos* (1936) az író emberi tartásának, humorának, költői bravúrájának is példája. A háború előtt még két színműve került színpadra: a *Vitéz lélek* (1941) és a *Csalóka szivárvány* (1942), új lehetőségeket mutatva fel a magyar drámaidőben. A föld és az ég, az ember és a természet misztikus egységéről tervezett regény-trilógiából a *Jégtörő Mátyás* (1935) és a *Ragyog egy csillag* (1939) jelent meg. Tamási Áron ekkor már nemcsak az erdélyi, hanem az egyetemes magyar irodalom elismert és népszerű alkotója. 1939-ben adta ki *Szülőföldem* című művét, mely az Amerikából a falujába hazautazó író vallomása. Ez a könyv nemcsak a szülőföld szeretetéről, hanem a kisebbségi sorban élőkkel való sorsvállalásról is szól. A művet a háború után elhallgatták, második, hasonmás kiadása csak 1986-ban Baselban jelenhetett meg.

Tamási 1926-ban az Erdélyi Helikon alapító tagja. Előbb az *Újság*, majd az *Ellenzék* munkatársaként, 1933-tól a *Brassói Lapok Tiszta beszéd* című sorozatának írójaként az erdélyi kisebbségi állapotok szociografikus bemutatására törekedett. Politikai felfogása a népi írókéhoz állt közel, és az erdélyi történelmi sajátosságok alapján a kisebbségi sors

fénytörésében nézte a szociális kérdéseket. A *Vásárhelyi Találkozó* (1937) szervezésében és írásos dokumentumainak elkészítésében meghatározó részt vállalt. Addigi publicisztikai írásait a *Virrasztás* (1943) című kötetben gyűjtette össze.

A II. világháború Budapestre sodorta. A Magyar Tudományos Akadémia levelező tagja (1934-től), 1945–47 között az országgyűlés tiszteletbeli képviselője, 1948-ban kiszorult az irodalmi életből. Teljesen háttérbe állították. Az enyhülés kezdetét a Nagy Imre-kormánytól kapott Kossuth-díj (1954) jelzi. Megjelent négy éve kiadásra váró önéletrajzi műve, a *Bölcső és bagoly* és történelmi regénye, a *Hazai tükör*.

Két dráma, a *Hegyi patak* (1957) és a *Boldog nyárfalevél* (1960), valamint *Szirom és boly* (1960) című, a Bukovinából áttelepített székelyek sorsáról szóló regénye készült el az utolsó években. Életműsorozata az olvasók szeretete és érdeklődése közepette nagy példányszámban jelent meg az 1960-as években.

1966.május 26-án érte a halál. Testét, kívánságára Farkaslakán, a templom mögötti két cserefa között helyezték örök nyugalomra. Budapesten a XII. kerületi Alkotás utcában elhelyezett emléktáblán arra a magyar íróra emlékszik felirat, „akit Erdély adott a magyar irodalomnak”.

(<https://pim.hu/hu/dia/dia-tagjai/tamasi-aron>)

1. Miért járhatott iskolába tizenhárom éves kora után Tamási Áron? 5 pont
2. Melyik helyszínen élt utoljára Tamási Áron?
 - a. Farkaslaka
 - b. Kolozsvár
 - c. Budapest
 - d. Amerika 5 pont
3. Mi a címe a Tamási leghíresebb műveként számon tartott regénytrilógiának?
4. Melyek IGAZAK és melyek HAMISAK a következő megállapítások közül? Jelöld őket a vizsgalapon!
 - a. A II. világháború előtti időkből 4 sikeres drámát említ a szöveg.
 - b. A természet és ember misztikus egységéről szóló trilógia még a II. világháború előtt megjelent.
 - c. *Szülőföldem* című művét akkor adta ki, amikor Amerikából hazaérkezett.
 - d. A *Szülőföldem* második kiadása jóval később, Svájcban jelent meg.
 - e. Tamási Áront Budapesten, a XII. kerületben temették el. 5 pont
5. Nevez meg két újságot/folyóiratot, amelyben megjelent legalább egy Tamási-szöveg! 4 pont
6. Állítsd időrendbe Tamási Áron életének eseményeit!
 - a. A Magyar Tudományos Akadémia levelező tagja lesz.
 - b. Kossuth-díjat kap.
 - c. A budapesti Alkotás utcában emléktáblát helyeznek el a tiszteletére.
 - d. Kiszorul a magyar irodalmi életből.
 - e. Megalapítják az Erdélyi Helikont.
 - f. Emléktáblát avatnak az Alkotás utcában. 6 pont
7. Társítsd az alábbi címeket és műfajokat/témákat!

a. <i>Bajszerező nagyvilág</i>	1) önéletrajzi regény
b. <i>Énekes madár</i>	2) a Bukovinából áttelepített székelyek sorsáról szóló regény
c. <i>Virrasztás</i>	3) „székely népi játék”
d. <i>Bölcső és bagoly</i>	4) társadalomrajz
e. <i>Hazai tükör</i>	5) történelmi regény
f. <i>Szirom és boly</i>	6) publicisztikai írások gyűjteménye 6 pont

8. Emelj ki két olyan eseményt Tamási Áron életéből, amely bizonyítja, hogy sikeres volt az írói pályán! 4 pont
9. Szeretnéd meglátogatni a budapesti Petőfi Irodalmi Múzeum Tamási-kiállítását? Fejtsd ki válaszodat 4–5 mondatban a szöveg alapján! 5 pont

**EVALUAREA NAȚIONALĂ PENTRU ABSOLVENȚII CLASEI A VIII-A
Anul școlar 2019 - 2020**

**Probă scrisă
Limba și literatura maghiară maternă**

Test 8

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de 2 ore.

SUBIECTUL I

45 puncte

Olvasd el figyelmesen az alábbi szöveget, válaszolj a hozzá kapcsolódó kérdésekre, oldd meg a feladatokat!

Az indigókék iskolaköpenyek és indigókékbe csomagolt füzetek és könyvek korában voltam gyerek. A hatalmas iskolaépületet mindig betöltötte az ebédlőből felszivárgó főzelékszag, ami elkeveredett a tornaterem pállott gyerektest- és tornacipőgumi-szagával. A földszinti visszhangos, neonfényes hodály egyébként óriási mérete ellenére se tudta kiszolgálni az ide járó több száz diákot: ha egyszerre több osztálynak volt testnevelésórája, az egyik csapat mindig lépcsőzött. Az épület jobb oldalán libasorban futva felmentünk a másodikra, majd a széles és hosszú összekötő folyosón átszaladtunk a hátsó lépcsőhöz, és a baloldalon ismét le. Aztán újra. Hatszor, hétszer, nyolcszor, kilencszer, amíg a dupla tornaóra véget nem ért, amíg az egykedvűen futó szürke műkölépcső fokai csípős izzadtságtól elhomályosuló szemünk előtt össze nem futottak egyetlen végtelen mozgólépcsővé. A köröket az újra és újra feltűnő minták és kopások jelezték, hat, hét, nyolc, kilenc, hatodszorra látom a hasadékot, hetedszer jön a levált sarkú fok, nyolcadszor a kutyafej, kilencedszer a bölcsőforma kiöblösödés. A felső emeleten a hátsó lépcső előtt megtorpanva mindenki pihenhetett pár másodpercet, sípolva fújhattak még a legjobb futók is, a tizedik körnél pedig már senki se simogatta meg Nógrádi Sándor bronzfejének kifényesedett búbját, ami egyébként olyannyira kézre esett a fordulóban.

A végén felsorakoztunk az udvaron, osztály vigyázz. Kivörösödött combok, szederjesre pirult arcok, lecsúszott zoknik. A lányok az oldalukat fogták, a fiúk káromkodtak, a Gulyás a betonra köpött. Igazodj, egy vonalba sorolódtok a cipők gumiorra a két nagy gesztenyefa között. Egészségetekre. Pihenj, oszolj. [...]

Ki lökte el a Rudast?, kérdezte Vera néni. Hirtelen elcsöndesedtünk, húsz megszeppent gyerek bámult egymásra, hogy akkor most mi lesz. Rudas fölemelte vértől és könnytől maszatos arcát, végignézett rajtunk, tűnődött, ide-oda ugrált a tekintete, mint máskor a két szemközti kőfal között pattogó bőrfoci. Álltunk körben, a tekintet még mindig bizonytalanul hintázott a fejek felett, aztán megállapodott rajtam. Hosszú, kitartott pillanat volt, farkasszemet néztünk az üres levegőn át, és közben nem éreztem semmit, hacsak azt nem, hogy vannak történetek és közben van sors, s hogy ennek a bizonyos sorsnak olykor semmi köze sincs magukhoz a történetekhez, hogy a sorsnak saját történetei vannak és saját ideje, s hogy ez az idő megállt, csak a szívem dobog erősen, már nem a futástól, nem, inkább attól a valamitől, amit az előbb sorsnak neveztem, de amit akkor még sehogyan, inkább csak afféle sejtelem volt, megérezés, amely nem engedte se lesütni, se elkapni a szemem az alatt az órákig tartó pillanat alatt. Aztán a fehér gyerekkar váratlanul a levegőbe emelkedett és a kéz rám mutatott.
(Tóth Krisztina: A tolltartó. Részletek)

1. Mikor játszódnak az események? 5 pont
2. Mutasd be az események helyszínét a szöveg alapján! 5 pont
3. Értelmezd a következő részletet!

Hatszor, hétszer, nyolcszor, kilencszer, amíg a dupla tornaóra véget nem ért, amíg az egykedvűen futó szürke műkölépcső fokai csípős izzadtságtól elhomályosuló szemünk előtt össze nem futottak egyetlen végtelen mozgólépcsővé. 5 pont

4. Alkoss 5 olyan összetett szót, amelynek az *lépcső* szó előtagja vagy utótagja legyen!
5 pont
5. Határozd meg a következő szavak szófaját!
csomagolt, hatszor, mindenki, bronzfejenek, fölemelte 5 pont
6. Elemezd a következő egyszerű mondatot, és készítsd el az ágrajzát!
Húsz megszeppent gyerek bámult egymásra. 5 pont
7. Írd meg 10–15 mondatban a megvádolt főhős monológját az utolsó bekezdés alapján!
15 pont

SUBIECTUL al II-lea

45 puncte

Olvasd el figyelmesen az alábbi szöveget, válaszolj a hozzá kapcsolódó kérdésekre, oldd meg a feladatokat!

A legyőzhetetlen csodakanca

Volt egyszer egy versenyló. Kincsemnek hívták. Magyarországon született 1874-ben. A világ legsikeresebb versenylova: 54 versenyből 54-et megnyert, soha nem akadt legyőzője.

Kincsem Tápiószentmártonban, gróf Blaskovich Ernő lótenyésztő birtokán, egy csillag jeggyel a homlokán született. Nevét egyéves korában kapta. Blaskovichék még nem sejtették, hogy a sárga csikó neve már önmagában is telitalálat, hiszen a későbbiek során valóban kincset ért, és nemcsak a tulajdonosának, de az egész magyar nemzetnek és a magyar lótenyésztésnek is a büszkesége lett.

Trénere az Angliából Gödre költözött Robert Hesp lett. Ekkoriban jó néhány, angol telivérek tenyésztésével foglalkozó szakember, illetve lovász, patkolókovács, állatorvos és nyeregkészítő is érkezett a Monarchiába. Francis Cavaliero, Thomas Benson és Robert Hesp volt a három legjelentősebb tréner közülük.

Kincsem első hat győztes futamát németországi versenypályákon teljesítette.

Volt a ménesbirtokon egy fekete-fehér nőtény macska, Kincsem legkedvesebb cimborája. Sok időt töltöttek együtt a ló istállójában, a macska naponta elkísérte a tréningjeire is. Egy anekdota szerint Kincsem a macska nélkül nem volt hajlandó elindulni a versenyein. Egyszer a franciaországi Boulogne-sur-Mer-i kikötőben az egész istállószemélyzet kétségbeesetten kereste a macskát, amikor az történetesen elkóborolt a ló mellől.

Háromévesen megnyerte az osztrák Derbyt, de nyert Baden-Badenben, Pozsonyban és a „Magyar St. Leger-díj” pesti futamán is (az St. Leger a hároméves lovak utolsó nagy csatáját jelenti világszerte, extra hosszú távon, 2800 méteren). Négyévesen Bécsben kezdte a versenyszerezont, 1878. április 22-én. Addig 27 versenyen indult vereség nélkül.

Ötévesen tizenkétszer állt rajthoz Európa nagyvárosaiban és lóversenyközpontjaiban: Bécsben, Berlinben, Frankfurtban és újra Baden-Badenben is.

Európa több országában összesen 13 versenypályán 54 alkalommal indult versenyen, és 54 győzelmet aratott. Győzelmeinek értékét emeli, hogy kancaként verte meg a méneket, ami lóversenyeken kivételesnek számít.

Kincsem futamairól a korabeli újságok rendszeresen tudósítottak. A versenylovakat akkoriban a futamok helyszínei között vonaton szállították, Kincsem így körbeutazta fél Európát. Utolsó versenyé 1879. október 21-én a pesti Kancza-díj volt, amelyet tíz hosszal nyert meg az Ilona és Dagmar nevű lovak ellen.

Kincsem lábai hatévesen már nem voltak egészségesek, futtatni szerették volna, de kiderült, az ízületei már elkoptak és még egy csikó is megrúgta, amitől le is sántult. Ettől kezdve sokat ígérő tenyészkancaként számított rá a tulajdonosa.

Teljesítményét soha egyetlen versenyló sem tudta felülmúlni, ezzel a magyar lótenyésztésnek máig ható világhírnevet szerzett. Utódai és azok leszármazottai a világ sok neves tenyészmenésébe is eljutottak.

Díszes kitüntetései és érmei a Magyar Mezőgazdasági Múzeumban láthatók, ahol az óriási vitrinben elhelyezett csontvázát és a gödi tréningtelep makettjét is megcsodálhatjuk.

(<https://folyoiratok.ofi.hu/mikkamakka/a-legyozhetetlen-csodakanca>)

1. Mikor és hol született Kincsem a szöveg szerint? 5 pont
2. Ki volt Kincsem tréner? Írd ki a helyes válasz betűjelét a vizsgalapról!
 - a. Francis Cavaliero
 - b. Thomas Benson
 - c. Robert Hesp
 - d. Blaskovich Ernő5 pont
3. Értelmezd a szöveg alapján a következő kifejezést!
a sárga csikó neve már önmagában is telitalálat 5 pont
4. Mi a Leger-díj? Válaszolj a szöveg alapján! 5 pont
5. Miről szól a szöveg? Fogalmazd meg válaszdod 2-3 mondatban! 5 pont
6. Miről volt híres Kincsem fiatal korában, és miről idősebb korában? 5 pont
7. Állítsd időrendbe Kincsem életének következő eseményeit! Indokold válaszdod a szövegből vett információk alapján!
megrúgja egy csikó; Robert Hesp Gödre költözik; tizenkétszer állt rajthoz Európa nagyvárosaiban és lóversenyközpontjaiban; megnyeri az osztrák Derbyt; megnyeri a Kancza-díjat 5 pont
8. Indokold a szövegből vett információkkal az alábbi összegző kijelentést: *Teljesítményét soha egyetlen versenyló sem tudta felülmúlni, ezzel a magyar lótenyésztésnek máig ható világhírnevet szerzett!* 5 pont
9. Szeretnéd meglátogatni a Magyar Mezőgazdasági Múzeum Kincsem-kiállítását? Fejtsd ki válaszdodat 4–5 mondatban a szöveg alapján! 5 pont

**EVALUAREA NAȚIONALĂ PENTRU ABSOLVENȚII CLASEI A VIII-A
Anul școlar 2019 - 2020**

**Probă scrisă
Limba și literatura maghiară maternă**

Test 9

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de 2 ore.

SUBIECTUL I

45 puncte

Olvasd el figyelmesen az alábbi szöveget, válaszolj a hozzá kapcsolódó kérdésekre, oldd meg a feladatokat!

- Holnap április elseje – mondotta Viktor.
– Te – szóltam –, most igazán valami újat kellene készelnünk.
Az Üllői úti diákszobában ketten tanácskoztunk. Bálintról volt szó, közös lakótársunkról, akit eddig sohase sikerült beugratnunk.
Járkáltunk a szobában. A tervek úgy röpködtek, mint a rakéták.
– Nem jó – torkoltuk le egymást. – Ez se jó. Új kell. Egészen új és meglepő.
Viktor rágyújtott kis angol pipájára.
– Megvan! – kiáltott. – Belebújsz ebbe a szekrénybe.
– No és?
– Aztán itt maradsz.
– No és?
– Aztán vársz.
– No és?
– Aztán megleped, hogy mit csinál, amikor egyedül van, amikor nem is sejtí, hogy figyelik. Mit szólsz hozzá?
– Nem rossz.
– Később lassan, kísértetiesen elkezdesz mozgolódní. Óvatosan recsegteted a deszkákat. Halkan köhögsz is. A lámpát, mielőtt jön, eloltod. Én majd lesbe állok a folyosón, és jelt adok neked. Holnap szerda, vívóleckéje van, tíz felé jön haza.
Nyomban megtartottuk a főpróbát. Kinyitottuk, gondosan megvizsgáltuk a nagy diófa szekrényt. Magas és tágas volt, egy széket is be lehetett tenni, kényelmesen elfértem benne. Az ajtón levő facsomót kilöktük. Azon a kukucskálólyukon keresztül mindent pontosan láthattam.
– Te – mondtam –, valami eszembe jutott. Ha nem lesz egyedül. És Jolánt is magával hozza?
– Annál jobb.
Úgy égtek a szemeink, mint a vadmacskáknak.
– És ha mindjárt lefekszik?
– Annál érdekesebb.
– És ha elmegy?
Viktor tollat ragadott, s a névjegyére írni kezdett: Kedves Bálint, várj bennünket, tizenegykor jövünk érted, csak leszaladtunk a kávéházba.
– Ezt a névjegyét – susogta – holnap itthagyjuk az asztalon. Ha lámpát gyújt, okvetlenül meglátja.
Másnap fehér, bolond reggelre virradtunk. Éles szelek zúgtak. Virágokat sodort a tavaszi vihar. Sütött a nap, esett az eső, az ég, mint egy hisztérika, kacagva hullatta eszelős könnyeit. Bizsergő viszketés bujkált a mellünkben, s mi is szerettünk volna sírni és nevetni.

A fejfájós, ideges délelőttöt végtelen délután követte. Szüntelenül csetlettem–botlottam, kezemből kiesett a toll, poharakat törtem, nagyon szerencsétlennek éreztem magamat. Végül váratlanul jött az este. Kiderült. A nedves háztetőkön végigfeküdt a holdfény, s a kémény mellett felbukkant egy cirnos kandúr.

A kaput bezárták, a diákkaszárnya elcsöndesedett. Lesbe álltunk.

– Sápadt vagy – mondotta Viktor. – Talán félsz?

– Dehogy! – hencegtem.

(Kosztolányi Dezső: *Április bolondja*)

1. Foglald össze 2–3 mondatban, mire készül az elbeszélő és Viktor! 5 pont
2. Milyen lehetőségeket vet fel az elbeszélő, amelyek keresztbe tehetnek a tervüknek? Írd a vizsgalpra az összes helyes válasz betűjelét!
 - a. Azt, hogy Bálint magával hozza Jolánt.
 - b. Azt, hogy Bálint azonnal lefekszik.
 - c. Azt, hogy Bálint elmegy valahová.
 - d. Azt, hogy Bálint leleplezi őket. 4 pont
3. Milyen hangulatban készülnek a csínyre a várva várt nap elején? 5 pont
4. Írj ki a szövegből két hasonlatot és egy megszemélyesítést! Magyarázd ezek jelentését a szövegben! 6 pont
5. Elemezd a következő egyszerű mondatot, és készítsd el az ágrajzát!

A fejfájós, ideges délelőttöt végtelen délután követte. 5 pont
6. Adj meg egy-egy rokon értelmű szót a következő szavakhoz!

beugrat, letorkol, okvetlenül, eszelős, henceg 5 pont
7. Írj 8–10 sornyi folytatást a részletben elkezdődő történethez! 15 pont

SUBIECTUL al II-lea

45 puncte

Olvasd el figyelmesen az alábbi szöveget, válaszolj a hozzá kapcsolódó kérdésekre oldd meg a feladatokat!

Gördeszkán jön az irodalom a karanténba

Most, hogy a koronavírus miatt a legtöbb időnket otthon töltjük, jól jön egy-két izgalmas könyv. De hogyan jussunk hozzá az olvasnivalóhoz, ha nem tudunk vagy nem szabad könyvesboltba menni? A brit üzleteknek van pár kreatív ötlete.

Az egyik helyen például arra ösztönzik vásárlókat, hogy írják meg nekik, mi volt a legutolsó könyv, amit olvastak, és tetszett nekik – olvasható a Guardian összeállításában. A bolt alkalmazottai ez alapján ajánlanak egy új könyvet, amit, ha elnyeri a vevő tetszését, szívesen házhoz is szállítanak. Méghozzá biciklivel. A kezdeményezés sikerét mutatja, hogy pár nap alatt több százan reagáltak a felhívásra a közösségi médiában.

„Az emberek elsősorban fikciót kérnek: olyan műveket, melyeknek olvasásával kicsit kiszakadhatnak a négy fal közül, távoli tájakra utazhatnak, izgalmas kalandokba keveredhetnek” – mesélt a tendenciákról az egyik ötletgazda. Emellett az is megfigyelhető, hogy a vásárlók sokkal inkább a rövidebb, könnyen befogadható történeteket keresik, melyekre nem kell hosszú ideig koncentrálni.

Egy másik kereskedő a tényleges boltját ugyan bezárta, de helyi kézbesítéseket továbbra is vállal – a bicikli mellett gördeszkával viszik házhoz az irodalmat. Megint mások jelentős kedvezményeket adnak a könyveikre, vagy önkénteseket toboroznak, akik a kiválasztott könyveket és társasjátékokat (hiszen a gyerekek szórakozásáról is gondoskodni kell) kiszállítják az érdeklődőknek. Olyan könyvesbolt is akad, melynek dolgozóit fel lehet

hívni telefonon, ha valaki azzal szeretné enyhíteni a magányát, hogy beszélget egy jót legutóbbi kedvenc olvasmányáról; mint ahogy sok helyen történeteket olvasnak fel Facebook Live formájában.

De nem csak az üzletek, az írók is összefogtak, és ötletes megoldásokkal igyekeznek minél több ember számára elviselhetőbbé tenni az otthon töltött hosszú napokat. Stuart Neville krimiíró kezdeményezésére például többen – köztük A Lánc című kötetével a magyar közönségnek is bemutatkozó Adrian McKinty – gyűjtést szerveznek, hogy a befolyó összegből olyan könyvcsomagokat állítsanak össze, melyeket otthoni karanténjukat töltő emberekhez fognak eljuttatni.

A koronavírus negatív hatással van minden kicsi, független könyvárusító helyre szerte Nagy-Britanniában. Ezeknek a sokszor egyébként is alacsony költségvetésű helyeknek most még nagyobb konkurenciát jelentenek az olyan, eleve online rendeléssel és házhoz szállítással operáló gigacégek, mint az Amazon. Ennek ellenére sokan úgy gondolják, hogy a jelenlegi helyzetben üzleteik bezárása a felelősségteljes döntés, és bíznak benne, hogy leleményességüknek hála nem veszítik el vásárlóikat – írja a Guardian.

(<https://24.hu/kultura/2020/03/18/koronavirus-irodalom-konyv-hazhozszallitas-anglia/>)

1. Milyen tevékenység népszerűsítésében van szerepe a szövegben bemutatott kezdeményezéseknek? 5 pont
2. Melyik napilap számolt be a nagy-britanniai könyvesboltok kezdeményezéséről? Írd ki a vizsgalpra a helyes válasz betűjelét! 5 pont
 - a. A Times.
 - b. A Lánc.
 - c. A Guardian.
 - d. Az Amazon.
3. Mutass be a szöveg alapján három különböző kezdeményezést, amelyet a koronavírus miatti kijárási tilalom idejére találtak ki a brit könyvesboltok! 6 pont
4. Társítsd a szövegbeli idegen eredetű szavakhoz azok magyar megfelelőjét vagy körülírását! 6 pont

a. karantén	1) vetélytárs a gazdasági versenyben
b. kreatív	2) eredeti, ötletes, leleményes
c. fikció	3) vesztegzár, kijárási tilalom
d. tendencia	4) kitalált történet, elképzelt világot megjelenítő alkotás, szépirodalom
e. koncentrált	5) irány, jellemző, ismétlődő minta
f. konkurencia	6) összpontosít
5. Milyen könyvekre van a legnagyobb igény a könyveket házhoz szállító könyvesboltosok tapasztalatai alapján? 5 pont
6. Egészítsd ki a mondatokat a szövegbeli információk alapján!
 - a. Az önkéntesek a következő járművekkel szállítják házhoz a csomagokat: és
 - b. A csomagokban könyvek mellett is található, hogy a gyerekek szórakozásáról is gondoskodjanak.
 - c. A kezdeményezés sikerét bizonyítja, hogy pár nap alatt reakció érkezett a felhívásukra.
 - d. Az önkéntes felolvasók formájában olvasnak fel történeteket. 5 pont
7. Mi a célja a Stuart Neville krimiíró kezdeményezésével indított gyűjtésnek? 4 pont

8. Írd a vizsgalapra az alábbi mondatok betűjele után, hogy IGAZnak vagy HAMISnak tartod őket! 4 pont

- a. Az Amazon egy kis költségvetésű helyi vállalkozás.
- b. A koronavírus nagy veszélyt jelent az online rendeléssel operáló gigacégek számára.
- c. A könyvesboltok bezárása felelős döntés.
- d. A házhoz szállítás mint kezdeményezés célja részben a kisebb vállalkozások megmentése a csődtől.

9. Te igénybe vennéd-e valamelyik szolgáltatást, amelyet a szöveg említ? Fejtsd ki véleményedet 4–5 mondatban! 5 pont